

У навчальних закладах увага зосереджувалася на «вихованні за допомогою освіти», тобто ставився акцент на підготовці жінки-матері-дружини. З огляду на це, письменник Б. Лавренъов у спогадах характеризував ці заклади як «інкубатори освічених наречених». Також керівництво закладів ставило на меті формування справжніх християнок і дружин, здатних створити приємне товариство своїм чоловікам, приготувати ліки для хворих, виховати власних дітей і вести домашнє господарство. Як зазначає науковець М. Рижкова, виховання у жіночих навчальних закладах зводилося до прищеплення вихованкам норм релігійної моралі, виховання патріотизму і формування естетичних смаків.

Естетичне виховання в навчальних закладах Харківської губернії здійснювалось під час літературних бесід, свят, концертів, літературно-музичних ранків і вечорів, вистав, тощо. Показником того, що велика роль відводилась естетичному вихованню дівчат є наявність в навчальних програмах жіночих закладів уроків малювання, співів, танців. Слід відмітити, що дівчата відвідували художні виставки, музеї, театри. До переліку навчальних предметів обов'язково входили: Закон Божий, російська мова і письмо, арифметика та лічення, креслення. Із посиленням уваги до жіночої освіти збільшилось і піклування про фізичне виховання дівчат. Гімнастика, танці, ігри та різноманітні вправи на свіжому повітрі сприяли зміцненню здоров'я юних створінь.

Отже, як свідчать джерела, позитивними аспектами жіночої освіти Харківської губернії другої половини XIX – початку XX століття були: розширення мережі жіночих навчальних закладів; залучення до навчання дівчат усіх станів, рівня знань і віросповідань; звернення уваги громадськості високого достатку на освіту жіноцтва; відкриття вищих жіночих курсів. Подальшого наукового аналізу потребують питання дошкільної освіти дівчат, діяльності спеціальних шкіл для дітей з різними фізичними вадами. Крім цього, вважаємо, що детального вивчення потребує Харківська гімназія № 6 – так звана "Маріїнська гімназія", яка функціонує з другої половини XIX століття і може слугувати окремим підґрунтям для дослідження.

Гусаков К.

РАЗЛИЧНЫЕ УТОПИИ: ОСНОВНЫЕ ИДЕИ И РАЗЛИЧИЯ

Существуют представления о различных видах утопии. 1) Демархия (Демократия по принципу лотереи) – форма демократии, когда депутаты выбираются случайно, например, с помощью лотереи. Жребий может выпасть кому угодно, и любой человек обязан отработать какое-то время политиком. Смысл демархии в том, что простые люди будут служить общим интересам, а не своим, как профессиональные политики, что должно снизить риск коррупции и политического давления. 2) Глобальная демократия (одна страна на всю планету) – не совсем новая форма государства, а скорее, уже известная, но трансформированная. В основе глобальной демократии будет лежать единое мировое государство, работающее по либеральным и демократическим принципам. Предполагается, что появление такого государства вполне возможно – в конце концов, уже сейчас существует огромное количество общемировых инициатив и организаций, которые действуют и стоят выше отдельных правительств. Вслед за экономической и культурной глобализацией может прийти глобализация политическая. История показывает, что человечество и отдельные цивилизации в принципе стремятся к исчезновению границ: можно вспомнить объединение Китая во времена династии Цинь, появление США или Евросоюза. А для объединения человечества в одно государство достаточно одной большой, общей проблемы. 3) Корпоративная республика или государство-корпорация. Любимый сценарий авторов киберпанковых романов: государство, устроенное как корпорация, а ещё лучше – появившееся на основе какой-нибудь реальной корпорации. 4) Геран-тократия (вся власть у стариков). Принцип управления, при котором вся власть (официально или фактически) находится в руках у стариков. Мы постепенно приближаемся к тому, что продолжительность жизни у человека сильно увеличивается – не исключено, что в таком случае у пожилых людей будет гораздо больше власти и денег, чем у молодых: просто потому, что они успеют их накопить. Такой строй общества

был описан во многих научно-фантастических романах: например, в «Священном огне» Брюса Стерлинга или в «Видоизменённом углероде» Ричарда Моргана. 5) Полигосударство или государство на выбор. Идея, придуманная Заком Уинерсмитом. Полигосударство – это геополитический субъект, в рамках которого может существовать сразу несколько государственных строев, не привязанных к географическим границам. 6) Города – государства. Некоторые эксперты считают, что технологии развиваются так, что отдельным городам в скором времени будет выгоднее перейти на самообеспечение и не получать электричество от больших станций, находящихся на большом расстоянии от них: вслед за такой автономностью с большой вероятностью придёт политическая автономность. 7) Киберократия или власть информации. Форма государственного правления, основанного на эффективном использовании информации. 8) Униократия или коллективное сознание. Вид государственного правления, для осуществления которого требуется невероятный прогресс: при униократии всей нашей планетой будет править единый роевой интеллект, коллективный человеческий разум, соединяющий в себе сознание всех людей с помощью телепатии или технологий. 9) Автократия искусственного интеллекта. Если человечеству удастся создать достаточно мощный искусственный интеллект, например, внутри компьютера, не исключено, что этот компьютер установит мировой порядок, которым сам и будет управлять. 10) Ноократия или власть самых умных. Ноократия – вид политического устройства, основанного на «приоритете человеческого разума», была предложена ещё в начале 20-го века учёным Владимиром Вернадским (тем самым, что придумал понятие «ноосфера»). В конструкциях утопий репрезентируется стремление к формированию идеального общества, отражающего желание о правильном справедливом мире.

Долідзе К.
НТУ «ХП»